

VPRAŠANJA ZA TEST

1. **Katere so tri ključne letnice romantike?**

1800 – 1830 Z Evropa

1830 – 1850 V Evropa

1830 – 1840 Slovenija (Prešeren)

2. **Naštej imena romantikov in njihova dela, ki smo jih brali!**

Byron – Romanje grofiča Harolda

Goethe – Trpljenje mladega Wertherja

Heine – Lore lei

Leopardi – Sam sebi

Puškin – Jevgenij Onjegin, Črni šal, A.P. Kernovi

Lermontov – Junak našega časa, pesem Jadro

Poe – Maska rdeče smrti

3. **Kaj je romantika?**

Romatika je smer v umetnosti v prvi polovici 19. stoletja.

4. **Kateri romantični žanri so ključni, zakaj?**

- Pesništvo / lirika. Ker je izrazito osebna in izpovedna

- Romantične pesnitve. To so daljše pesmi (Krst pri Savici, Romanje grofiča Harolda)

- Roman v verzih, pismih in dnevnikih

→ Verzi so estetski, izpovedni in subjektivni

→ Pisma in dnevniki so izrazito izpovedni, subjektivni

- pravljice, fantastične zgodbe

- dramska pesnitev

5. **Naštej katere so ključne romantične ideje ter jih razloži!**

- beg iz resničnosti. Realnost je dolgočasna, bežijo v sanje in domišljijo, v religijo in naravo.

- častijo čustva. Ker je to nekaj najbolj osebnega, ter mislijo da bodo na ta način prišli do resnice. So proti razumu.

- črnogledost / pesimizem. Prešeren ~ resignacija; Goethe ~ svetobolje; Byron ~ spleen. Razkol me resničnostjo in ideali.

- svoboda. Nihče ne sme omejevati romantika, se ne podreja pravilom

- ne marajo tipičnega vsakdana. Radi imajo drugačnost, izjemnost

- estetika, lepota. To je za romantika vrednota, največji dosežek njegovih sanj.

6. **Napiši povzetke vseh treh romanov, ki smo jih imeli za esej!**

Puškin – Jevgenij Onjegin: Jevgenij naveličan plemič v katerega se zaljubi Tatjana. Tatjana mu napiše ljubezensko pismo, vendar se on noče vezati in zato pismo zavrne. S prijateljem Lenskim gresta nekega dne na praznovanje Olginega godu, tam Jevgenij dvori Olgi, kar mu Lenski zameri in ga zato pozove na dvoboj, kjer umre. Jevgenij odpotuje v Moskvo kjer sreča Tatjano, ki pa je že poročena. Jevgenij ji izpove ljubezen, vendar ga Tatjana zavrne ker hoče biti zvesta. Jevgenij spet odpotuje.

Lermontov – Junak našega časa:

Goethe – Trpljenje mladega Wertherja: Werther se zaljubi v Lotte, ki pa je že zaročena z Albertom. Ker ne more več zdržati brez Lotte in noče več misliti nanjo odpotuje ter se zaposli pri grofu, kjer se dolgočasi. Zato se vrne nazaj, toda Lotte in Albert sta že poročena. Werther ne vidi več smisla, saj sedaj sploh ne more imeti Lotte, zato se odloči za samomor.

7. **Pojmi:**

- Verterjanstvo: posnemanje lika Wertherja
- Svetobolje: oznaka za razdvojeno življensko občutje in brezizhodno boleče, pesimistično doživljanje sveta.
- Bajronizem: posnemanje Byrona
- Spleen: zdolgočasnost, mračnost, potrlost, muhavost, čudaštvo

8. **Razloži kaj pomeni odvečni človek, ter katera dva junaka sta odvečna človeka?**

Odvečni človek je oznaka za nadpovprečno nadarjenega in široko izobraženega človeka, ki v zaostalih družbenih razmerah ne more razviti svojih talentov. Čuti se razdvojenega in odvečnega. Odvečna človeka sta Onjegin in Pečorin.

9. **Zakaj je pesem Lore Lei balada in zakaj romantična pesem?**

- Romantična pesem je zato ker je lirska – otožna, pesniški jezik je estetski, ideja, ljubezen, lepota, osebnoizpovedna
- Balada je zato ker ima nesrečen konec – smrt, nerealno bitje – Lorelaj, mračna atmosfera, dramatična.

10. **Natančno opiši tri obdobja prešernovega pesništva!**

MLADOSTNO:

optimistično;

predromantično – lahko celo razsvetljensko;

Prevod Lenore, Povodni mož, hčere svet (1. slo. romanca).

ROMANTIČNO:

življenski pesimizem;

romantična ljubezen – nerealna, idealizirana, nesrečna;

adolescentne teme – slovinci...;

romantični pogled na pesniški poklic – pesem Pevcu,...;

klasične oblike – Prešeren skuša nadomestiti zgodovinsko razvojno pomanjkljivost

renesanse – stanca, soneti, sonetni venec, tercina,...;

Slovo od mladosti, Sonetje nesreče, Sonetni venec, Krst pri Savici.

»pozno« PREŠERNOVO OBDOBJE:

preproste pesniške oblike;

bolj vsakdanje tematike;

preprostejši jezik;

Zdravljica, Nezakonska mati, Neiztrohnjeno srce.

11. **Kaj veš o Sonetnem vencu?**

Oblika:

Venec štirinajstih sonetov + eden sonet

15. sonet so magistralne: prvi verz vsakega soneta

V sonetu je 14 verzov; vsak verz v vencu se 3x ponovi

Akrostih: posvetilo iz začetnih črk zadnjega soneta (primicovi julji)

Dve kvartini, dve tercini, italjanski enajsterec

Vsebina:

4 teme: bivanjska, ljubezenska, narodna, pesniška

Ideja: prešeren si želi Julijine ljubezn, kliče jo in ogovarja, ker upa da ga bo ljubezen pomirila in si predstavlja, da bi bila njegova poezija šele potem velika, da bi ta velika poezija osmislila narod.

12. Kaj veš o Krstu pri savici?

Krst pri savici je romantična pesnitev.

13. Kaj veš o Zdravljici?

14. Napiši sporočilo, o kateri osebi govori lirski subjekt, metaforo iz Sonetnega venca!

15. Napiši sporočilo, o kateri osebi govori lirski subjekt, metaforo iz Sonetov nesreče!